

VERBINDING

Samenwerking is de inzet van het HPV

INTERVIEW

2

'De zichtbare interesse in de andere mens trok mij aan'

5 VRAGEN AAN

3

Zomerconferentie 'Tussen bron en actualiteit'

ARTIKEL

4

Opnieuw SPH-deeltijd antroposofische differentiatie

ARTIKEL

4

Met korting naar Faust Jongerenfestival in Dornach

ARTIKEL

5

Dagelijks Bestuur schrijft Meerjarenbeleidsplan 2004-2006

Toegerust op ontwikkelingen met beleidsplan

Twee jaar geleden zette het Dagelijks Bestuur van het Heilpedagogisch Verbond de eerste schreden voor het Meerjarenbeleidsplan 2004-2006. Dit beleidsplan geeft de richting aan waar het HPV de komende drie jaar aan werkt. De vernieuwing is nodig om een antwoord te hebben op de modernisering van de AWBZ.

Door Mark van Seggelen

De overheid wil meer keuzemogelijkheden bieden voor mensen met een vraag om zorg of ondersteuning. Dat is in het kort de modernisering van de AWBZ. Dezelfde AWBZ was mede de oorzaak om in 1968 het Heilpedagogisch Verbond op te richten. Het Heilpedagogisch Verbond sluit aan bij de huidige ontwikkelingen in de gezondheidszorg. Het Meerjarenbeleidsplan 2004-2006 speelt in op de veranderingen van de AWBZ. 'De klant in beeld, de keten in werking en de kwaliteit in ontwikkeling', zijn de ondertitels die het rapport mee kreeg. Het Meerjarenbeleidsplan is op te vragen bij het bureau van het Heilpedagogisch Verbond. Zo'n twee jaar is het Dagelijks Bestuur bezig geweest met het beleidsplan. „Door de gekantelde zorg en andere maatschappelijke ontwikkelingen, is het beleidsplan noodzakelijk,” zegt Bernard Heldt. „Belangrijk is dat de instellingen de eigen handelingsvrijheid behouden binnen het raamwerk van de gemeenschappelijke afspraken. Immers de directies blijven hun eigen koers varen,” laat de algemeen secretaris weten.

Veranderingen

Wezenlijk onderdeel van de nieuwe AWBZ is de verbreding van doelgroepen, geeft Heldt aan. „Een zorgaanbieder kan niet alleen hulp bieden aan mensen met een verstandelijke handicap, maar ook aan psychiatrische cliënten en verzorging of verpleging. Met die diversiteit is in antroposofische instellingen al ervaring opgedaan.” Ook kan de cliënt kiezen uit meer zorgaanbieders. Aanbieders op hun beurt zullen zich meer profileren met eigen zorgproducten. Een andere belangrijke ontwikkeling is dat het oude instellingstarief – bedrag per plaats – verdwijnt. De toeslagen zijn nu gekoppeld aan individuele cliënten. Vanuit het antroposofisch mensbeeld is de mission statement in het Meerjarenbeleidsplan beschreven en de identiteit verwoord. De visie, identiteit en mission statement vormen de basis van de zorg- en hulpverlening en behandeling in instellingen voor heilpedagogie en sociaaltherapie. De mission statement richt zich op verschillende niveaus, zoals het individueel niveau, het instellings-, verenigings- en gezondheidszorgniveau.

Beleidsvelden

Het Meerjarenbeleidsplan omvat vijf beleidsvelden. Het doel is om in een aantal jaren tot een sterkere samenwerking te komen. De beleidsvelden zijn:

1. Visie en paradigma: de visie, identiteit en mission statement zijn opnieuw kort geformuleerd.
2. Klantvraag: ontwikkelen van een gemeenschappelijke procedure voor vraagsturing, onderzoek naar klanttevredenheid, ontwikkelen van een productenboek en samenwerking van zorgloketten.
3. Kwaliteit, opleiding, onderzoek en beleid medewerkers: eenduidig kwaliteitssysteem, bundeling van onderzoeksactiviteiten, afstemming van opleidingen, gemeenschappelijk medewerkersbeleid en samenwerking op het gebied van administratieve organisatie.
4. Positionering: gewestelijke indeling en afstemming en ontwikkelen van soorten zorg- hulpverlening.
5. Samenwerking en verbreding van de doelstelling: gesprekken voeren met antroposofische instellingen uit andere sectoren gericht op samenwerking, de ontwikkelingsstructuur aanpassen en het servicebureau hiervoor toerusten.

Uitwerking

Deze beleidsvelden worden hieronder nader omschreven.

T.a.v. 1: In het beleidsplan staat dat er een inhoudelijke en esthetische dialoog moet komen over wat mensen met een ontwikkelingsprobleem ons te zeggen hebben. Dat gebeurt zowel nationaal als internationaal

binnen de beweging, evenals met collega instellingen, koepelorganisaties en beleidsinstanties. Hiervoor komt er mogelijk een discussieplatform op de HPV-website.

T.a.v. 2: De klanttevredenheidsonderzoeken van de instellingen worden op elkaar afgestemd, zodat er gemeenschappelijkheid ontstaat. Bovendien wordt er aandacht geschonken aan het eventueel herinrichten van de zorg- en dienstverlening.

Door de vermaatschappelijking van de zorg is de ambulante zorgverlening sterk in opkomst. De deskundigheid dient hiervoor op een hoger plan te komen. Om adequaat te reageren op de huidige ontwikkeling wordt de opleiding Ambulante Zorg en Hulpverlening aangepast. Per gewest komen er zorgloketten die de klant verwijzen. In het te ontwikkelen productenboek komt te staan welke zorgproducten – naar functie ingedeeld - de heilpedagogische beweging biedt.

T.a.v. 3: Met het oog op gemeenschappelijke herkenbaarheid dienen de uitkomsten van de kwaliteitssystemen eenduidig te zijn. De onderzoeksactiviteiten komen gebundeld op het onderzoeksbureau van het HPV. Voor de medewerkers komt er gemeenschappelijk beleid voor het bieden van scholing. Een stuurgroep gaat de automatiseringssystemen voor zorg-, financiële en medewerkersadministratie op elkaar afstemmen.

T.a.v. 4: Werkgroepen begeleiden de behoefte aan strategiebeoordeling, onderlinge uitwisseling van deskundigheid en het bevorderen ervan. Het HPV deelde ons land in vijf gewesten in. Waar het wenselijk is, wordt per gewest een samenwerkingsverband ingericht.

T.a.v. 5: Er vinden gesprekken plaats met de Arta-Lievegoedgroep en de Stichting Antroposofische Ouderenzorg om te komen tot een hechte samenwerkingsstructuur.

Resumé

In het beleidsplan is afgesproken:

- het aangaan van een inhoudelijke en esthetische dialoog tot wat mensen met een ontwikkelingsprobleem de samenleving te zeggen hebben;
- de klanttevredenheidsonderzoeken worden afgestemd;
- de huidige opleiding Ambulante Zorg en Hulpverlening wordt aangepast;
- het per gewest ontwikkelen van zorgloketten;
- er komt een productenboek;
- er komt een eenduidig kwaliteitssysteem;
- het afstemmen van automatiseringssystemen;
- ieder gewest richt een samenwerkingsverband in;
- intensievere samenwerking met de Arta-Lievegoedgroep en de Stichting Antroposofische Ouderenzorg.

Huidige ontwikkeling werkt prikkelend

De modernisering van de AWBZ geeft het Heilpedagogisch Verbond een extra prikkel om zich verder te ontwikkelen, vindt Bernard Heldt. „Van groot belang is de inrichting van het sociale leven rondom de cliënt. Het individu staat enerzijds in het centrum van de zorgverlening, vanwege de indicatie, zorgplan en budget. En anderzijds is het individu, en zeker de afhankelijke cliënt, aangewezen op mensen die zich met hem verbinden en die voor hem een gunstige leefomgeving scheppen.”

Met de modernisering van de AWBZ ontstaat de vraag wie deze verrijkende elementen voor zijn rekening gaat nemen. Het Heilpedagogisch Verbond plaatst een grote kanttekening bij de nieuwe AWBZ. Er kan immers geen sprake zijn van een claim op community care, mantelzorg of wat dies meer zij. De modernisering van de AWBZ kan er onverhoopt toe leiden dat cliënten alles krijgen om hun functieverlies ongedaan te maken, maar dat ze voor aandacht en een menswaardig leefklimaat overgeleverd zijn aan het lot, meent het HPV. Daarom wil het verbond haar positie en identiteit, zodanig funderen, uitbouwen en benutten dat ze optimaal toegerust is voor de eisen van de samenleving. „We willen op onze eigen wijze aan de samenleving een bijdrage kunnen leveren en ons hiervoor kunnen verantwoorden.” Het gaat met name om ontwikkelingen als inhoud, strategie, maatschappelijk ondernemerschap, opleidingen, inhoud en onderzoek.

'Verbond dient alert te zijn op maatschappelijke ontwikkelingen'

Samenwerking is de inzet van het HPV

Het Heilpedagogisch Verbond is een schaal, geen koepel. Dat vindt algemeen secretaris Bernard Heldt. „Het HPV ondersteunt instellingen zodat de kwaliteit van het geheel beter wordt.“ Als ex-stuurman navigeert Heldt, samen met het Dagelijks Bestuur, het verbond door roerige maatschappelijke tijden.

Door Mark van Seggelen

Bernard Heldt houdt van rumoer, het leven, de mensen, het reizen, zijn werk. En dat alles is aanwezig op het station Driebergen waar het secretariaat van het Heilpedagogisch Verbond is gevestigd.

Ieder mens krijgt kansen om op een van de wagons te springen die leiden tot een andere bestemming. Bernard Heldt kreeg ook die kansen. Als achttienjarige koos hij voor het ruime sop. Twee jaar later was hij derde stuurman op de grote handelsvaart. „Een heel mooi vak,“ vat hij de jaren op zee samen. „Het is een afwisselend en interessant beroep met veel verantwoordelijkheid.“ De stuurlieden houden zich bezig met personeelsbeleid, lading, contacten in de haven, navigatie en verpleegkundige hulp op een schip. Nog steeds mag hij graag met zeelui praten over het vak. Hij zegt dat je leert jezelf te verplaatsen in de ander en om te gaan met anderen. „Ik gaf de bemanning duidelijkheid. Ondanks mijn jonge leeftijd apprecieerden ze dat.“ Hij voer naar havens in Zuid-Amerika, het Midden-Oosten, Azië en Afrika. Het contact met andere culturen vindt hij boeiend. En de liefde voor de taal. Met name het Spaans. Op het schip spitte hij regelmatig het Spaans-Nederlands woordenboek door.

De keerzijde van de zee was er ook. „Het was een eenzijdig leven in een mannenmaatschappij. Je verblijft op het schip of in en rond de haven.“ Het keerpunt kwam in 1966. „Bij het huwelijk van Beatrix en Claus braken er rellen in mijn stad uit en ik was daar niet bij. En ik wilde me verbinden met het leven. Getrouwde zeelui waren amper thuis, en dat wilde ik niet.“ Hij verliet het schip. Zijn dienstweigering bracht hem bij Dennendal, hij volgde de mbo-iv, werkte in een gezinsvervangend tehuis in Amsterdam en studeerde en was werkzaam aan de VU in Amsterdam orthopedagogiek, met als afstudeerrichting verstandelijk gehandicapten.

Heilpedagogisch Verbond

In de periode dat Heldt op de grote vaart verbleef, richtte Bernard Lievegoed in 1968 het Heilpedagogisch Verbond op. Het doel van het verbond is het samenwerken van de heilpedagogische instellingen en het presenteren in gezamenlijkheid. Heldt werd achttien jaar geleden gevraagd om hoofd opleidingen te worden van het verbond.

De samenwerking binnen het bestuur van het HPV liet in de beginperiode te wensen over, blikt Heldt terug. „Bestuursleden vertrouwden elkaar niet volledig en sommigen meenden dat het belang van de instelling op gespannen voet stond met het gemeenschappelijke belang.“

Tijd was er nodig om alle neuzen dezelfde kant op te laten wijzen. Die eenheid en gemeenschappelijkheid was nodig bij met name de opleidingen. In de reguliere zwakzinnigenzorg ontwikkelde de Z-opleiding zich. De Opleiding Heilpedagogie had moeizaam erkenning als Z-opleiding gekregen, die weer dreig-

de afgenomen te worden. Als hoofd opleidingen was het de eerste taak van Heldt om die erkenning veilig te stellen en dat lukte door de opleiding als experimentele 'tweede kans Z-opleiding' te laten erkennen. De volgende stap was de 'achteraf erkenning' van het heilpedagogische diploma dat vóór de erkenning was behaald.

Bureau

Daarna spande Heldt zich in om voor het Heilpedagogisch Verbond een bureau te ontwikkelen, waarin alle gemeenschappelijke belangen worden ondergebracht. Heldt voerde samen met Michel Gastkemper individuele gesprekken met alle directeuren en brachten daarna een rapport uit. Aanvankelijk was er aarzeling, merkt Heldt op, want zo'n bureau werd door sommigen als mogelijk bedreigend gezien. „Het was in een periode dat de antroposofische beweging bol stond van de conflicten. Ontwikkelingen in de samenleving werden eerder met afweer bejegend dan met interesse. Maar na enige aarzeling gaf het bestuur toe. Ik ben loyaal en mijn inzet was en is nog steeds dat ik geen eigen belang heb, maar het algemeen belang dien.“

Algemeen secretaris

Tien jaar geleden werd Heldt algemeen secretaris van het HPV. Een functie die hijzelf creëerde. Roelien Kort en Ageeth Koning bemensen eveneens het bureau. „De taken van het secretariaat zijn het ondersteunen, faciliteren en uitvoeren van alle processen in het Heilpedagogisch Verbond. Onze werkgever is het Dagelijks Bestuur.“ Hij is vol lof over het bestuur. „De bestuursleden voelen goed aan wat er speelt in de samenleving. Ze hebben het vermogen om het eigen belang opzij te zetten voor het gemeenschappelijke belang. Ik heb groot respect voor ze. Ik houd van deze mensen.“ Heldt stond ook aan de basis van de oprichting van het ECCE. Het Europees samenwerkingsverband voor antroposofische heilpedagogie en sociaaltherapie is in 1992 in Zeist opgericht. „De heilpedagogie en de sociaaltherapie kunnen daardoor mede hun invloed aanwenden op de Europese ontwikkelingen,“ zegt Heldt. Over de huidige positie van de heilpedagogie en sociaaltherapie is de algemeen secretaris helder. „De antroposofie is een maatschappelijke stroming die uit onze cultuur voortkomt en daar dus hoort. De zorgmethodiek die daarop gebaseerd is, is onderhevig aan het maatschappelijk krachtenveld en dat is niet anders dan bij de zorg- of hulpverlening in reguliere instellingen. Het is geen 'wij' en 'zij'. We hebben allen dezelfde inzet. Het gaat er om mensen die kwetsbaar zijn tot hun recht te laten komen. Het verschil is de benadering, omdat de heilpedagogie meer aspecten van de mens in onze zorgverlening betreft.“

'Het gaat ons in de eerste plaats om mensen.' (foto: Mark van Seggelen)

Afstemmen

Door maatschappelijke ontwikkelingen zit het HPV niet in een rustig vaarwater. Het HPV houdt de antenne naar de samenleving gericht. „En het is belangrijk dat we voldoende voeling blijven houden met de samenleving. Zitten we wel genoeg aan tafel met organisaties? We moeten alert en scherp zijn.“ De modernisering van de AWBZ is één van de ontwikkelingen die gaande is. De schotten tussen de instellingen zijn er niet meer. Het zou mooi zijn als er één samenwerkingsverband, één groep zou komen van het HPV (2.500 cliënten), Arta-Lievegoedgroep (150 psychiatrische plaatsen) en de ouderenzorg (200 cliënten), geeft hij aan.

Met zijn 57 jaar denkt Heldt er niet over om over een paar jaar te stoppen. Die trein laat hij aan zich voorbij gaan. „Ik vind het flauwekul om dan te stoppen. Ik moet niets. Als het aan mij ligt, blijf ik tot mijn zeventigste werken.“

HPV

Het Heilpedagogisch Verbond bestaat uit 55 instellingen en voorzieningen. Het heeft als missie mensen met een ontwikkelingsproblematiek en medewerkers in staat te stellen zich met de aarde, de medemens en de geschiedenis te verbinden. En door het ontplooiën van hun talenten zich tot geestelijk vrije individuen te ontwikkelen. Het HPV bevordert de onderlinge uitwisseling, samenwerking en deskundigheidsontwikkeling op inhoudelijk, organisatorisch en maatschappelijk gebied. Er wordt veel gedaan aan bij- en nascholing. De vereniging beoogt de identiteit van afzonderlijke zorginstellingen beter zichtbaar te maken en hun maatschappelijke positie sterker te maken.

COLUMN Staan voor je zaak!

Decennialang heeft de antroposofische wereld zich knus geschaard rond het idee dat er een boze buitenwereld was, vol met demonische machten waar men zelf door het naarstig bestuderen van lezingen en essays van Steiner van verschoond kon blijven. Ook de heilpedagogische beweging hield zich met deze gedachte overeind. De overheidsmaatregelen zouden mede zijn ingegeven met het verborgen doel de heilpedagogie om zeep te helpen. Ahriman huisde in leerplannen en wettelijke maatregelen. De gedachte dat de reguliere zorg eigenlijk niet menswaardig was, leefde bij veel medewerkers.

Andere spirituele stromingen werden door sommigen als vijandig beschouwd. In de Vrijeschoolbeweging had men in Bhagwan de incarnatie van Lucifer herkend, waartegen ten strijde getrokken moest worden. Het heette Michaëlische heldenmoed als je dit alles krachtig weerstond en je op je eiland terugtrok.

Inmiddels is in de heilpedagogie en sociaaltherapie lang en breed herkend dat collega's in reguliere instellingen aan dezelfde maatschappelijke vragen werken als wij. Ze doen het misschien op een andere manier, maar we zouden iets van elkaar kunnen opsteken. Dat begint met interesse in elkaar en die is er inmiddels ontegenzeggelijk, net als allerlei vormen van samenwerking. Maar het mechanisme om je identiteit met spoken en duivels overeind te houden is nog lang niet verdwenen. We houden zo van dat mechanisme dat we het dan maar intern projecteren, naar de heilpedagogie zelf.

'Antroposofische zorg vindt geen aansluiting bij deze tijd', 'is niet flexibel', 'heeft revisie nodig', en zou 'niet met onderzoek onderbouwd kunnen worden'. Dit zijn zo een paar opmerkingen die ik uit de monden van medewerkers opteken!

Ik ken de heilpedagogische beweging goed van binnen, maar ik kom dit feitelijk nergens in ons land tegen. Misschien word je er moderner en eigentijds van door je afkomst steeds maar als 'ouderwets' te betitelen en je daartegen af te zetten. Mij doet het echter geforceerd aan. Goed, ik ken mensen die er een bepaalde mening op na houden. Soms een behoudende

mening. Dat is hun goed recht en ik vind het eigenlijk wel interessant. Het brengt mij soms even back to basics, waar ging het ook al weer om!

Ik denk dat het vruchtbaarder is om in je kracht te gaan staan. Om zelf te zorgen dat je midden in de tijd en de samenleving staat. Dat je geaard bent en trots op waar je voor staat en daarvoor opkomt. Dat je op basis daarvan jezelf en je vak, antroposofische zorg en ondersteuning voor mensen met ontwikkelingsproblemen dus, verder wilt ontwikkelen!

De heilpedagogie bestaat dit jaar 80 jaar. Onze zorgvisie en werkwijze wordt, met vruchtbare kritiek, door collega's, ouders en overheid hoog gewaardeerd. Nu, om met Loesje te spreken, wij zelf nog.

Bernard Heldt

p.s. Heb je al van Multiple Ability Groups gehoord? Het komt uit Amerika. Groepen waar mensen met verschillende zorgvragen wonen of werken, zodat ze elkaar kunnen ondersteunen en aanvullen. Geweldig hè! Ach ja, die ouderwetse heilpedagogie! Goed dat hier en daar die heterogene groepen zijn afgeschaft en we naar dure congressen in Amerika kunnen om te leren hoe je eigentijds zorg kunt bedrijven!

Wie, wat en hoe bij het Heilpedagogisch Verbond

Het Heilpedagogisch Verbond is de vereniging van heilpedagogische en sociaaltherapeutische instellingen in Nederland. Deze instellingen komen bij elkaar in het Algemeen Bestuur. Dit bestuur stelt een Dagelijks Bestuur aan. Het bureau ondersteunt alle processen waar het verbond in betrokken is.

Het Heilpedagogisch Verbond bestaat uit 26 rechtspersonen en stichtingen die bij elkaar 65 voorzieningen in stand houden. Deze zijn instellingen, kinderdagcentra, logeerhuizen, werkplaatscentra, zorgboerderijen, ambulante centra, poliklinieken, zorgloketten, lunchrooms en winkels. Er wordt aan ongeveer 2.500 cliënten zorg en/of ondersteuning geboden. Er werken in totaliteit meer dan 4.000 medewerkers.

Algemeen Bestuur

De instellingen - de leden - hebben naar rato van het aantal medewerkers (één per honderd fulltime medewerkers) één of meerdere afgevaardigden in het Algemeen Bestuur. Momenteel zijn er 36 afgevaardigden. Het Algemeen Bestuur bespreekt de ontwikkelingen in de samenleving op zorggebied, de ontwikkelingen in de Internationale beweging, stelt gemeenschappelijke standpunten vast - ook op inhoudelijk gebied - en neemt besluiten over de begroting, jaarrekening, jaarplannen en de aanstelling van de leden van het Dagelijks Bestuur. Het Algemeen Bestuur vergadert vijf keer per jaar een hele dag.

Dagelijks Bestuur

Het Algemeen Bestuur benoemt uit haar leden mandaathouders voor een periode van drie jaar. Deze mandaathouders vormen het Dagelijks Bestuur. Het verbond kent de volgende mandaten:

- **Mandaat Dagelijks Bestuur**, de mandaathouder is Gerard Besten, voorzitter van het Heilpedagogisch Verbond. Hij is de bestuurder van de Bellisgroep in Oost-Nederland.
- **Mandaat Strategie**, de mandaathouder is Marinus van der Meulen, algemeen directeur van de Raphaëlstichting, Noordwest-Nederland.
- **Mandaat Inhoudelijke Ontwikkeling**, de mandaathouder is Koop Daniëls, directeur van OlmenEs, Noord-Nederland.
- **Mandaat Opleiding, Onderzoek en Medewerkerszaken**, mandaathouder Frans Broekhuizen, directeur/bestuurder van Zonnehuizen Veldheim Stenia, Midden-Nederland.
- **Penningmeester** is Yvon ten Brummelhuis, algemeen directeur van Bronlaak-Heimdal, Zuid-Nederland. Het bureau van het HPV werkt heel nauw samen met de mandaathouders.

Het bureau

Op het bureau van het Heilpedagogisch Verbond werken Roelien Kort en Ageeth Koning. Zij zijn secretaresses of projectmedewerkers. Voorts zijn er nog twee opleidingsmedewerkers, Jan Vervoort en Alexandra Buijsman, en de algemeen secretaris, Bernard Heldt. Voor het onderhoud is er Christiane Derby. Verder wordt er veel werk uitbesteed aan bureaus en bedrijven, zoals bureau LAGA (drukwerkbegeleiding), Wolleweb (website beheer), Van Rossum & Partners (administratie en jaarrekening), Prismant (professionele projecten), IGCN (ICT-ondersteuning) en Nieuwe Koeien Bladenmakers (interview en redactie Verbinding).

- Roelien Kort doet de financiële zaken, alles op het gebied van opleidingen, beheer van de website en projecten zoals de Herfstconferentie.
- Ageeth Koning doet het Algemeen en Dagelijks Bestuur, de Verbinding en de Themadagen.
- Jan Vervoort is met zijn vrouw Greet de coördinator van de Voortgezette Opleiding en verder organiseert hij de Oriëntatiecursussen.
- Alexandra Buijsman is de coördinator van de Applicatieopleiding.
- Bernard Heldt ondersteunt en superviseert alles, zit in alle mandaatgroepen, ontwikkelt de opleidingen en doet de speciale projecten voor de mandaatgroepen.

Het bureau werkt ook voor het Samenwerkingsverband van opleidingen (de SPW-opleiding), dat doet Roelien Kort; de Stichting ter Bevordering van de Heilpedagogie, waar een aparte secretaresse, Ellen Diks, voor komt en het ECCE (Annoesjka de Bruijn en Ageeth Koning). Bernard Heldt is secretaris voor deze organisaties. Het bureau van het ECCE is officieel gevestigd in het HPV-bureau.

INSTELLINGSNIEUWS

Eerste kinderhuizen Hestia klaar in 2005

Voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand realiseert Orion de komende jaren onder de naam Hestia, veertig intramurale en twintig tot veertig extramurale plaatsen. Acht huizen in Rotterdam richt Hestia hiervoor speciaal in. Begin volgend jaar zijn de eerste twee huizen klaar, de volgende worden opgeleverd in 2006 en 2007.

Door Eva van Teeseling

Hestia huurt in Rotterdam woningen voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand. De woningen komen in de nieuwe, kindvriendelijke wijk Nesseland. Als alle huizen klaar zijn, is er plaats voor veertig kinderen van 0 tot 18 jaar. Heel bewust is gekozen voor gewone huizen, op vier plaatsen in de wijk. De kinderen van Hestia doen zoveel mogelijk mee met activiteiten in de wijk. Het culturele programma en de medische voorzieningen en diensten van het therapeuticum staan open voor alle wijkbewoners.

Huiselijke sfeer

De kinderen wonen in groepen van vijf. Het is een warm en veilig 'tweede thuis', in een omgeving waar hun eigen ontwikkeling centraal staat. De huizen worden harmonieus en licht ingericht, met veel hout en heldere kleuren. Hestia streeft naar een huiselijke sfeer en naar veiligheid en geborgenheid. Per groep is er plaats voor één of meer kinderen met een meervoudig complexe handicap. Elke groep heeft een vast begeleidingsteam, dat nauw contact onderhoudt met de ouders. De behandeling richt zich op wat het kind wél kan en Hestia zoekt naar middelen om het kind verder te helpen op zijn eigen weg. Daarbij hecht ze veel waarde aan een kunstzinnige omgeving, aan therapieën met een kunstzinnige achtergrond en aan een herkenbaar ritme in dag, week en jaar.

Onderwijs en dagopvang

In één van de kinderclusters komt een speciale school. Een groot deel van de kinderen volgt hier onderwijs. Bovendien realiseert Hestia in Nesseland een kinderdagverblijf voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand. Voor nog eens 20 tot 40 thuiswonende kinderen met een ontwikkelingsachterstand verzorgt de organisatie ambulante ondersteuning in thuis- en schoolsituatie. Als het nodig is, biedt Hestia thuis ondersteuning voor het gehele gezin. In de huizen zijn bovendien plaatsen voor logeren, kort verblijf en crisisopvang. Voor meer informatie, contactpersonen van Hestia: Rob Bakker (06) 221 48 373 of Lida Veringmeier (010) 289 85 85, of e-mail naar: info@hestia.nl.

5 VRAGEN AAN

Roelien Kort

'De zichtbare interesse in de andere mens trok mij aan'

Door een hernia-operatie was de 46-jarige euritmist Roelien Kort, genoodzaakt om op zoek te gaan naar een andere professie. Op het secretariaat van het Heilpedagogisch Verbond vond Roelien emplooi. Het servicegericht-zijn vindt ze een belangrijk onderdeel van haar werk.

Roelien Kort zet de deadlines het liefst op de trein.

Door Ageeth Koning

Wie ben je en wat deed je hiervoor?

Ik ben Roelien Kort, 46 jaar, en kom uit Friesland. Ik heb een jarenlange Camphillachtergrond, zowel in Nederland als in Engeland. Binnen Camphillverband deed ik in Engeland de euritmieopleiding. Bij terugkeer in Nederland een aantal jaren gewerkt als euritmist in de Camphillgemeenschap Christophorus. Een herniaoperatie noodzaakte mij om op zoek te gaan naar een andere professie. Ik bedacht me dat ik niet meer kon werken met, maar wel voor mensen met een verstandelijke handicap. Via kantoorwerkzaamheden bij Christophorus kwam ik terecht bij het Heilpedagogisch Verbond. Tegelijkertijd volgde ik de opleiding Muziektherapie aan Academie de Wervel in Zeist.

Wat zijn zoal de dingen die je doet?

Ik werk nu al weer een aantal jaren fulltime op het bureau van het Heilpedagogisch Verbond. Naast receptionele werkzaamheden, de financiële administratie en redactiewerk voor de Verbinding, verzorg ik de administratie van de SPW-opleiding binnen het Samenwerkingsverband van Opleidingen voor Heilpedagogie en Sociaaltherapie en de bij- en nascholingsopleidingen die door het HPV worden georganiseerd. Ook organiseer ik samen met anderen, de voorbereidingen en uitvoering van themadagen en de Herfstconferentie die het HPV tweejaarlijks organiseert. Samen met mijn twee vaste en een aantal 'losvaste' collega's ben ik verantwoordelijk voor het algemene reilen en zeilen van het HPV-bureau. Het servicegericht-zijn vind ik een belangrijk onderdeel van mijn werk. Eén keer per week doe ik mee aan een euritmiegroepje van in totaal drie euritmisten in Christophorus, waar we af en toe een weekopening verzorgen. Overigens zijn we momenteel druk op zoek naar een pianist(e) uit de omgeving Zeist/Driebergen.....

Bracht de antroposofische zorg je tot andere inzichten?

Ja, absoluut. Mijn kennismaking met de antroposofische zorg ligt alweer meer dan twee decennia achter mij. Wat mij toentertijd vooral aantrok was de zichtbare en voelbare interesse van de ene naar de andere mens en deze mens als een volwaardig persoon te - leren - zien, ongeacht het feit of deze mens een 'handicap' heeft of niet.

Wat kan er nog veranderd of ontwikkeld worden?

De 'deadlines' die zet ik het liefst op de trein. Aangezien het bureau is gevestigd op het station Driebergen-Zeist en ik van het uitzicht op het perron 'geniet', zou dat toch niet al te moeilijk moeten zijn. Toch heb ik de medewerking van anderen nodig die het werk op tijd moeten aanleveren; maar die staan nog te vaak in de file, denk ik.....

Kun je een aantal trefwoorden noemen die verband houden met jou en je werk?

Balans - communicatie - kunstzinnige benadering van het werk - beweeglijkheid - servicegerichtheid.

Opnieuw SPH-deeltijd antroposofische differentiatie

In 2003 ging aan de Hogeschool Leiden het eerste jaar van een antroposofische differentiatie van de deeltijdopleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) van start. In september start er weer een nieuwe eerstejaars groep. Voor de mensen met een afgeronde SPW-4 opleiding bestaat er de mogelijkheid om in het tweede jaar in te stromen. Op 14 april en 16 juni zijn er voorlichtingsavonden.

Met deze hbo-opleiding (niveau 5) verwerft de student competenties om als beginnend beroepsbeoefenaar werkzaam te zijn overeenkomstig het door werkgevers en werknemers gevalideerde beroepsprofiel. Door het volgen van de antroposofische differentiatie is de beginnend beroepsbeoefenaar tevens toegerust voor een hulp- en dienstverleningsfunctie op sociaal pedagogisch gebied binnen het antroposofische beroepenveld. De instroomeisen voor het eerste jaar van deze differentiatie zijn:

- 21 jaar of ouder;
- toelaatbaar tot het hbo;
- relevante werkervaring, tijdens het propedeutisch jaar eventueel als vrijwilliger, met een omvang van tenminste 20 uur per week (800 uur per jaar).

Voor instroom in het tweede jaar gelden als aanvullende eisen:

- tenminste een jaar relevante werkervaring;
- een afgeronde SPW-opleiding op niveau 4.

Voor degenen die beschikken over een afgeronde SPW-opleiding op niveau 4 die willen instromen in het tweede jaar, geldt een aanvullende eis voor het antroposofische blok uit het eerste jaar. Als in de SPW-4 opleiding voldoende antroposofische inhoud is aan bod geweest zijn, zoals bij de applicatieopleiding, dan geldt een vrijstelling. Als dit niet het geval is moet een inhaalblok met succes worden afgerond tijdens de eerste onderwijsperiode. De differentiatie antroposofie gaat in het 2e t/m het 4e jaar door. Net als iedere andere deeltijdstudent SPH dient degene die de antroposofische differentiatie wil volgen te beschikken over relevant werk, in dit geval bij een instelling in het antroposofische veld van hulpverlening. De opleiding voldoet aan de landelijk vastgelegde eindtermen SPH. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de opleiding SPH van de Hogeschool Leiden.

Het SPH-lesprogramma legt de nadruk op de sociale interactie. Dit specifiek accent op het sociale aspect van de hulpverlening is passend bij hetgeen in de antroposofische gezondheidszorg 'de kunst van de ontmoeting' wordt genoemd en 'jezelf tot instrument van de zorg maken'. Van het binnenscholings programma is een kwart van het reguliere programma vervangen door antroposofische inhoud. Hierin staat het antroposofisch mensbeeld centraal en de antroposofische uitgangspunten die gehanteerd worden in het verlenen van zorg aan mensen met een ontwikkelingsstoornis, verstandelijke handicap, psychiatrische problematiek of verslavingsproblemen of in de ouderenzorg. De opleiding Kunstzinnige Therapie (op antroposofische basis) aan de Hogeschool Leiden is verantwoordelijk voor deze onderdelen. De opleiding werkt hierin nauw samen met het veld van de antroposofische gezondheidszorg, zoals Heilpedagogisch Verbond, de Arta-Lievegoedgroep, koepel voor psychiatrie en verslavingszorg en instellingen in de ouderenzorg.

Lestijden: Vrijdagen tussen 8.30 en 17.00 uur, bij hoge uitzondering een donderdagavond.

Kosten: De hoogte van het collegegeld voor het studiejaar 2004/2005 voor de deeltijdopleiding bedraagt € 950.

Inschrijving: Aanmelding via de IB-groep, via www.ib-groep.nl. Vul het formulier online in, print het resultaat en stuur dat op. Het formulier is ook telefonisch te bestellen (050) 599 77 55.

Inschrijfcodes: Codenummer Hogeschool Leiden: 21 RI. Codenummer Sociaal Pedagogische Hulpverlening: 4617. Hogeschool Leiden stuurt in juni een inschrijvingspakket toe. Is dit ingevuld en is aan de overige verplichtingen voldaan (o.a. het collegegeld betaald) dan is de inschrijving officieel rond. Informatie over inschrijven: (071) 518 88 31.

Voor meer informatie: D. Keijzer, afdeling Kunstzinnige Therapie van Hogeschool Leiden (071) 518 87 16; keijzer.d@hsleiden.nl of N. van Tol, afdeling Welzijn, Zorg en Cultuur (o.a. SPH) (071) 518 85 13.

Open avonden: Op de woensdagen 14 april en 16 juni zijn er open avonden, van 19.00 tot 21.30 uur, waar ook iemand aanwezig is die informatie kan geven over de antroposofische differentiatie SPH in deeltijd. Er is een brochure over de reguliere SPH-opleiding en aanvullende informatie over de antroposofische differentiatie. Deze zijn aan te vragen (071) 518 88 00 of op de open avond mee te nemen. Hogeschool Leiden, Zernikedreef 11, 2333 CK Leiden, Postbus 382, 2300 AJ Leiden, Internet: www.hsleiden.nl.

Ontmoetingsdag voor ouders van meervoudig gehandicapten

De Werkgroep Meervoudig Complex Gehandicapten van de Oudervereniging Philadelphia in Utrecht houdt op 24 april een ontmoetingsdag voor ouders en verwanten van mensen met een meervoudige handicap. Het thema van deze dag is 'Prikkel. Pijnlijk of Prettig?'. De ontmoetingsdag vindt plaats van 9.30 uur tot 15.30 uur in het Kinderdagcentrum De Blauwe Vogel in Soest. Hulpverleners zijn deze dag ook welkom. Belangstellenden dienen zich in te schrijven.

In de ochtend staat de Checklist PijnGedrag centraal. Het is een observationele schaal om pijngedrag te herkennen en te beoordelen bij zeer ernstig verstandelijk gehandicapte kinderen. Na de lunch is er een praktijkdemonstratie van Saito-ritmiek van de stichting Saitocentrum Nederland. Hierbij wordt veel aandacht geschonken aan beweging en ritmiek waarbij centraal staat de ontplooiing van het kind in zijn eigen tempo. Leden van de oudervereniging betalen € 10,- per persoon, inclusief lunch. Niet-leden betalen € 13,-. Kinderen met een meervoudige handicap en hun broertjes en zusjes zijn ook van harte welkom. Voor hen is er een speciaal kinderprogramma. Aanmelden kan via de website van Philadelphia: www.verenigingphiladelphia.nl of bij Monica de Visser, telefonisch (030) 23 63 738.

Zomerconferentie 'Tussen bron en actualiteit'

De werk- en ontmoetingsconferentie 'Tussen bron en actualiteit' vindt van 11 tot 17 juli plaats op de Reehorst te Driebergen. Deze conferentie is bedoeld voor mensen die vanuit een antroposofische inspiratie werkzaam zijn in maatschappelijke voorzieningen. Cultuurhistoricus Frank Teichmann houdt enkele voordrachten.

Door snelle maatschappelijke veranderingen, economische druk en verwaterde idealen zijn veel van de antroposofische werkgebieden de laatste jaren in zwaar weer terecht gekomen. Hoe kun je meegaan met de tijd, terwijl je je oorspronkelijke idealen in het oog houdt? Nieuwe vragen komen op en sociale verhoudingen raken vaak geproblematiseerd. Hoe kun je als individuele medewerker omgaan met deze spanningsvelden en hoe kunnen nieuwe wegen worden gevonden om deze kloven te overbruggen? In zeven avondvoordrachten gaat de Duitse cultuurhistoricus Frank Teichmann in op de oorspronkelijke impulsen die ten grondslag liggen aan de werkgebieden. Op welke manier knoopte Rudolf Steiner hiertoe aan bij de oude mysteriën en met welke scholingsopgaven zijn ze verbonden?

Nieuwe perspectieven

Daarnaast schetsen medewerkers in de ochtenden een beeld van de actuele situatie binnen de werkgebieden. En zij gaan in op welke vragen er momenteel spelen en welke nieuwe perspectieven gevonden zijn. De deelnemers van de werkgroepen proberen om de 'signatuur van de tijd' te lezen, te zien welke vragen deze stelt en hoe nieuwe innerlijke vermogens en sociale vaardigheden ontwikkeld kunnen worden.

Het achterliggend ideaal is om de antroposofie weer beleefbaar te maken als een samenhangend organisme dat wortelt in de geestelijke werkelijkheid, staat in de maatschappelijke actualiteit en waarvan de werkgebieden de samenwerkende organen vormen. Kan er in de ontmoeting tussen de verschillende werkgebieden nieuw leven ontstaan en kan de brug die de enkeling niet meer vermag te slaan nog wel in samenwerking gebouwd worden?

Een brochure met aanmeldingsformulier wordt begin april breed verspreid. Voor nadere informatie, Tecla Heyting, telefoon (030) 69 25 941 of Jana Loose: zomercon2004@planet.nl.

STUDIE OPEN DAGEN EN SYMPOSIA

• **Congres verstandelijk gehandicapten** in aanraking met politie en justitie, 12 maart, De Reehorst te Ede. Organisatie: CongresPartners, informatie: (030) 234 57 90, www.congrespartners.nl.

• **Studiedag voor fysiotherapeuten**, 13 maart, voor fysiotherapeuten werkzaam in de antroposofische zorg met kinderen met een verstandelijke handicap, Christophorus, Bosch en Duin. Opgave en inlichtingen: (0575) 54 54 00 of joostvandongen@hetnet.nl.

• **Colleges Kwaliteit in de zorg**, werken met meetbare doelstellingen, 8 maart en 3 november, Utrecht. Organisatie: Management studiecencentrum, informatie: (010) 460 30 41, www.studiecentrum.com.

• **Colleges innoveren in wonen**, welzijn en zorg, 8, 15, 22 en 29 maart, 5 april, Utrecht. Organisatie: Elsevier Congressen, informatie: (070) 441 57 95

• **Conferentie Zorgtechnologie**, kansen voor innovatie en gebruik, 17 maart, World Trade Center, Rotterdam. Organisatie: Elsevier Congressen, informatie: (070) 441 57 57, www.elseviercongressen.nl.

• **Algemene Ledenvergadering VGN**, 18 maart van 14.00 -17.00 uur, Hotel Mitland, Utrecht, informatie: VGN, (030) 273 93 00. Staatssecretaris Ross-van Dorp is bij deze vergadering aanwezig.

• **Open schoolfeest** en tentoonstelling Parcivalschool, Steinerschool voor Buitengewoon Onderwijs, 27 maart, Van Diepenbeekstraat 38, 2018 Antwerpen. Op het open schoolfeest (11.00, 13.00 en 15.00 uur) kunnen belangstellenden kennismaken met de ontwikkelingsstof die de kinderen in de school aangeboden krijgen. De tentoonstelling is permanent open (10.30 - 16.30 uur). Informatie: (03) 230 24 44, e-mail parcivalschool@pi.be.

• **Congres Wet Maatschappelijke Zorg**, 30 maart, World Trade Center, Rotterdam. Organisatie: Elsevier Congressen, informatie: (070) 441 57 57, www.elseviercongressen.nl.

• **Chirofonetiek cursus voor therapeuten**, ouders en artsen, 1 juni t/m 6 juni, instituut Breidablick, Bramastraweg 2, 1462 VN, Midden-Beemster (N-H). Chirofonetiek is een therapievorm die vanuit de antroposofie is ontwikkeld. Bij deze therapie worden de kwaliteiten van de klanken van het alfabet in speciale vormen op de rug gemaakt, waarbij de betreffende klanken door de therapeut gesproken worden. Chirofonetiek wordt gebruikt bij autisme, hersenbeschadigingen, chromosomenafwijkingen, opvoedings- en ontwikkelingsproblemen en organische aandoeningen. Inlichtingen: Conny Riezebos, (035) 68 32 165 of Greetje Hovius, (020) 61 26 592.

INTERNATIONAAL NIEUWS

Internationale conferentie in Nederlands getolkt

In Dornach vindt van woensdag 13 oktober om 16.15 uur tot zondag 17 oktober 13.30 uur de tweejaarlijkse Internationale Heilpedagogische Conferentie plaats. Het thema is deze keer de verhouding van de individualiteit tot zijn of haar lichamelijkheid. Aan de hand van dit thema wordt ingegaan op de verschillende ontwikkelingsstoornissen. Tevens besteedt de conferentie aandacht aan het 80-jarige bestaan van de heilpedagogie wereldwijd. Bij de inleidingen zijn er vertalingen naar het Nederlands. De brochures en aanmeldingsformulieren voor deze conferentie zullen, naar verwachting, eind april verzonden zijn. Voor meer informatie: www.goetheanum.ch/khs.

THEMADAG

'Zijn wij wie wij zijn' in Driebergen

Waarom ontlenen wij het recht om vanuit de inspiratie van de antroposofie al tachtig jaar met gemeenschapsgeld zorg- en dienstverlening te bieden aan mensen met ontwikkelingsproblemen? Dit, en andere onderwerpen, komen aan bod tijdens de Themadag 'Zijn wij wie wij zijn' die op 4 juni wordt gehouden op Landgoed de Reehorst.

Wat kunnen wij vanuit onze identiteit aan de samenleving bieden en hoe brengen wij dat onder woorden? Doen wij ook wat wij pretenderen te doen, namelijk: mensen met ontwikkelingsproblemen tot hun recht laten komen, gezien vanuit hun samenhang met aarde en kosmos, door hen in staat te stellen hun talenten te ontplooien. En hoe doen wij dat?

Vanuit het mandaat Inhoudelijke Ontwikkeling organiseert het Heilpädagogisch Verbond rond dit thema een themadag op vrijdag 4 juni. De themadag begint om 13.30 uur en duurt tot 20.00 uur en deze vindt plaats in het Ionagebouw van Landgoed de Reehorst in Driebergen. Aan de hand van casuïstiek proberen bezoekers antwoorden te geven op bovengenoemde vragen. Als ondertitel kreeg de themadag mee: Over de verwoording en verantwoording van antroposofisch geïnspireerde zorg- en dienstverlening.

Op deze dag zijn collega's uit de antroposofische psychiatrie, verslaafdenzorg en ouderenzorg van harte welkom. Dit geldt uiteraard ook voor de ouders en familieleden van de mensen die vanuit onze instellingen zorg en ondersteuning ontvangen. Er zal een goede warme maaltijd zijn en er wordt geëindigd met een kunstzinnige presentatie.

In een volgende Verbinding zal uitgebreider in worden gegaan op het programma. Alle instellingen krijgen de programma's en aanmeldingsformulieren toegezonden.

EN VERDER

Met korting naar Faust Jongerenfestival in Dornach

Jongeren uit de hele wereld krijgen in de zomer de kans om uitvoerig kennis te maken met Goethe's theaterstuk 'Faust'. Ter gelegenheid van de vernieuwde Faust-uitvoering door de toneelgroep van het Goetheanum wordt van 30 juli tot 5 augustus in het Goetheanum te Dornach, Zwitserland, een speciaal Faust Jongerenfestival gehouden.

Jongeren kunnen tijdens dit festival de integrale Faust bijwonen. Deze bestaat uit 24 uur theater en euritmie verdeeld over meerdere voorstellingen. Daarnaast zijn er workshops, voordrachten en veel sociale ontmoetingsmomenten waaronder het dagelijkse Mefisto Nachtcfé.

Het Faust Jongerenfestival is een unieke kans om kennis te maken met de complete Faust. De weg die Faust in dit stuk gaat met zijn tegenstrever Mefistofeles biedt ook in deze tijd aanknopingspunten voor onderzoek en inspiratie naar de waarheid in je eigen leven. De vernieuwing bestaat onder meer uit een andere rolverdeling tussen acteurs en euritmisten en een versobering van de decors. Het klassieke spelkarakter uit Goethe's tijd wordt echter gehandhaafd. Hierdoor blijft het een stuk met veel aandacht voor spraak en zielsbeleving dat vraagt om stille, geconcentreerde beschouwing.

Voor jongeren uit Nederland en België tot en met 30 jaar bestaat de mogelijkheid om voor € 100,- aan dit festival deel te nemen. Dat is inclusief entrees, maaltijden en overnachtingen. Een schenking van de Iona Stichting in Amsterdam maakt dit bijzondere aanbod mogelijk. Voor werkende jongeren met een vast inkomen kost de deelname € 300,-. De heen- en terugreis is voor eigen rekening en maak je op eigen manier. Inschrijven door € 100,- of € 300,-, over te maken naar girorekening 32.37.217 t.n.v. de Iona Stichting te Amsterdam o.v. 'Faust Jongerenfestival'. Spoed is geboden want het gaat om een internationaal festival met een beperkt aantal plaatsen.

Info: Sarah Daenekynt, jongerenmedewerker van de Antroposofische Vereniging in Nederland, tel (030) 691 82 16 (alleen op woensdag) en verder via faustjongerenfestival@hotmail.com.

De Bellisgroep gooit balletjes op

De BellisGroep presenteerde zich op 17 februari met een ontbijt-symposium in kasteel Hackfort bij Vorden. De Bellisgroep is een recent gevormde groep van een aantal instellingen in Oost-Nederland. De samenwerkingsgroep biedt zorg, onderwijs en betrokkenheid aan kinderen en volwassenen die afhankelijk zijn van bijzondere zorg. Alle instellingen hebben hun eigen directeur, de bestuurder is Gerard Besten. Het thema van het symposium was 'Groot in kleinschaligheid'. Sprekers schetsten een beeld van het verleden, het heden en de toekomst van de antroposofische zorg in Oost-Nederland. Als hoofdspreker lichtte de voorzitter van de Federatie Antroposofische Gezondheidszorg, Huib van den Doel, de voor- en nadelen van, alsmede zijn ervaringen met groot- en kleinschaligheid op adequate en verfrissende wijze toe. De Bellisgroep weten waar ze zich aan te houden hebben.

Ook het opgooien van balletjes blijkt een specialiteit van de Bellisgroep te gaan worden. De aanwezigen hebben daar al flink mee kunnen oefenen. Het was voor de Bellisgroep én voor alle aanwezigen een bijzonder geslaagd begin van de dag. Zie voor meer informatie: www.bellisgroep.nl.

Functiegerichte bekostiging intramuraal in 2006

De invoering van een functiegerichte bekostiging van de intramurale zorg wordt mogelijk opgeschoven naar 2006. Volgens de zorgkantoren is de streefdatum van 1 januari 2005 niet haalbaar. CTG-voorzitter Rob Scheerder sluit niet uit dat de nieuwe financieringssysteematiek voor de intramurale zorg pas in 2006 wordt toegepast.

De functiegerichte bekostiging vormt een essentieel onderdeel van de vernieuwing van de AWBZ. Doel is het huidige systeem van aanbodssturing te vervangen door vraagsturing. Door de zorg in zeven functies op te splitsen, moet een beter beeld ontstaan van de zorgvraag van de cliënt. Aan deze functiegerichte beschrijving wordt een dito bekostiging gekoppeld. Voor de extramurale zorg gaat het systeem met ingang van 1 januari van kracht. De intramurale zorg is echter niet verder dan proefdraaien. Zorginstellingen worden geacht om de zorgvraag komend jaar vast te leggen in functies, maar de financiering gebeurt nog op basis van het oude systeem van verpleegdagen. Volgens CTG-voorman Scheerder is het onwaarschijnlijk dat instellingen, zorgkantoren, overheid en CTG er binnen een jaar in slagen om de financieringswijze aan de functiegerichte beschrijving te verbinden. (Bron: ZorgVisie)

VACATURES

De **stichting Ilmarinen** in de stad Groningen zoekt een **Hoofd Wonen**. Ilmarinen geeft vorm aan dagactiviteiten voor kinderen en volwassenen met een (ernstige) verstandelijke of meervoudige handicap. Zij doet dit vanuit een visie op zorg geïnspireerd door de antroposofie.

Voorjaar 2005 breidt Ilmarinen in samenwerking met een ouderinitiatief haar activiteiten uit met drie werkplaatsen voor volwassenen, met drie woningen voor elk zes vaste bewoners en met een logeerwoning. Vanaf de zomer van 2004 zoeken wij een **Hoofd Wonen**.

Een enthousiaste vrouw of man met pioniersgeest, die de verantwoordelijkheid op zich neemt om de zorg in de vier nieuwe woningen te ontwikkelen, uit te voeren en te begeleiden. Het percentage van het dienstverband begint met 60 % en groeit wanneer de zorg daadwerkelijk verleend gaat worden tot (80 of) 100 %.

Salariëring: FWG schaal 55.

De functie vereist minimaal een afgeronde hbo-opleiding en een academisch denkniveau. Eveneens vijf jaar werkervaring in de gezondheidszorg waarbij vaardigheden zijn opgedaan op het gebied van leidinggeven en het opstellen van zorg- en beleidsplannen. Het hoofd maakt deel uit van het beleidsteam van de organisatie en legt direct verantwoording af aan de directeur van de stichting.

Voor meer (zo gewenst schriftelijke) informatie kunt u op dinsdag of donderdag contact opnemen met mevrouw E. Mulder (coördinatrice medewerkerszaken) of de heer D. Pollmann (directeur). U kunt uw sollicitatie richten aan mevrouw Mulder. Wij verwachten uw brief uiterlijk 19 maart in ons bezit.

Stichting Ilmarinen, Kornalijnlaan 1, 9743 JK Groningen. Telefoon (050) 577 33 20 of e-mail ilmarinen@ilmarinen.nl.

Sociaal-therapeutische Werkleerplaats

OPROEPEN

The Childrens Work in Glengraig needs urgent strengthening. We need house parents and teachers who would love to work with children with a great variety of challenges and abilities. There is a smaller core of very committed and enthusiastic co-workers who would welcome applications from curative educators who are prepared to carry this work together with us into the future.

Contact: dr. Maria van den Berg, Camphill Community Glengraig, Craigavad, Holywood, Co. Down, N. Ireland BT18 ODB, UK. Tel. 028 9042 3396, e-mail: office@glengraig.org.uk, website: www.glengraig.org.uk.

SYMPOSIA

Jubileumsymposium Spiritualisering van de Zorg

Stichting Plegan houdt op donderdag 13 mei het Jubileumsymposium 'Spiritualisering van de Zorg'. Het symposium vindt plaats in Antropia Cultuur & Congrescentrum in Driebergen. Het congrescentrum is gelegen tegenover station Driebergen/Zeist.

De stichting Plegan heeft als doel het bevorderen van antroposofische opleidingen voor verpleegkundigen en verzorgenden. De dag is met name bedoeld voor de reguliere zorgverleners, maar ook andere belangstellenden zijn welkom. Door middel van werkgroepen en lezingen kunnen deelnemers zien wat de meerwaarde kan zijn om vanuit antroposofische gezichtspunten zorg te verlenen.

De kosten van deelname is € 70,- (incl. lunch en een symposiumverslag) en € 30,- voor leden van NVAV. De NVAV kent drie accreditatiepunten toe voor deelname. Verdere informatie over het symposium kunt u opvragen bij F.A.G. (Vivian Heijman), Postbus 266, 3970 AG Driebergen, telefoon (0343) 53 35 38, e-mail: antrop.gezondheidszorg@worldonline.nl of via de website www.antropozorg.nl.

VERVOLG EN VERDER

Doctorandus met Down

Binnenkort studeert de Spanjaard David Pineda af als pedagoog. Hij is dan de eerste Europeaan met het syndroom van Down, die een universitaire titel behaalt. Pineda (29) heeft een baan bij de gemeente Malaga, waar hij een netwerk opzet van bedrijven waar mensen met een handicap begeleid werken. Op 14 december stond Pineda op de omslag van de weekend-bijlage van de grootste Spaanse krant El Pais. (bron: Markant)

Instellingen zetten op 20 maart deur open

Altijd al benieuwd geweest naar wat gebeurt er achter de muren van de zorginstellingen? Hoe het is om daar te werken? Op de Landelijke Open Dag Zorg die zaterdag 20 maart aanstaande wordt georganiseerd, heeft iedereen de mogelijkheid een instelling in de buurt te bezoeken. De Sectorfondsen Zorg en Welzijn hebben de coördinatie van deze Open Dag in handen. Ook CNV Publieke Zaak, de vakbond voor de werknemers in de zorgsector, is hierbij betrokken. Het is voor het vierde jaar dat zorginstellingen hun deuren voor bezoekers open zetten. Er zijn rondleidingen, demonstraties en mensen uit de praktijk die met enthousiasme over hun werk vertellen. Op de site www.opendagzorg.nl is te zien welke zorginstellingen van het Heilpedagogisch Verbond mee doen aan de open dag. Het overzicht op deze site wordt tot 20 maart bijgewerkt.

Morele ervaringen van verpleegkundigen

De vraag naar zorg neemt alsnog toe, terwijl het aantal uitvallers onder zorgverleners juist groot is. Het onderzoek van drs. J. Smits van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen bestudeert waarom zij afhaken. Haar conclusie is dat verpleegkundigen gefrustreerd kunnen raken wanneer ze zich belemmerd voelen in het geven van goede zorg. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer er onvoldoende tijd is om patiënten of cliënten persoonlijke aandacht te geven, en wanneer men patiënten ziet lijden door bepaalde behandelingen. Het hiermee omgaan wordt extra zwaar door onvoldoende ruimte om de daarmee gepaard gaande emoties te hanteren en door onvoldoende steun van leidinggevend. Wanneer management en politiek willen investeren in deze behoeften van verpleegkundigen, zal dit de patiëntenzorg ten goede komen, is haar mening.

De kunst van het ondersteunen

De helpende hand voor cliëntinitiatieven. Publicatie voor mensen en instanties die met cliëntinitiatieven te maken krijgen. Er komen steeds meer cliënten die actief willen werken aan voor hun geschikte vormen van wonen, zorg en welzijn. Zij nemen zelf het initiatief. Er is nog maar weinig toegesneden ondersteuning beschikbaar voor deze mondige vragers. De kunst van het ondersteunen laat zien wat de hulpverleners en andere helpers kunnen doen om deze initiatieven te steunen. Deze publicatie gaat uitgebreid in op de vragen van cliënten en geeft een beeld van de belangrijkste ondersteuners. De publicatie is uitgebracht in het kader van het programma WZW Cliëntsupport, een samenwerkingsverband van het Innovatieprogramma Wonen en Zorg en het VSB-fonds.

De publicatie is gratis te bestellen via order@sev.nl of de SEV, telefoonnummer (010) 282 50 55.

PUBLICATIES

Oog hebben voor kwaliteiten

Door Bas Hardewijn, ISBN 90-74228-23-2, te bestellen door € 6,00 over te maken op Postbank 4043026 t.n.v. Stg. Onderzoek je eigen werk, Arnhem, o.v.v. pub. 24.

Het werkstuk Oog hebben voor kwaliteiten gaat over ervaringsleren. Sinds het midden van de vorige eeuw verdween in Nederland het ervaringsleren nagenoeg uit het onderwijs. Het onderwijs stelde vooral op de vooronderstelling dat als men nu maar weet hoe iets moet, men het ook kan. Parallel aan deze ontwikkeling gaat de voortschrijdende verwetenschappelijking van het beroepsleven, waarin een telkens grotere scheiding tussen denken en doen geïnstitutionaliseerd wordt. Er zijn mensen die bedenken hoe er het beste gehandeld kan worden en er zijn anderen die handelen en zich daarbij aan de protocollen dienen te houden. In het protocollaire handelen zit weinig vrijruimte, weinig ruimte voor creativiteit en ontwikkeling.

Op z'n minst verrassend in dit werkstuk is dat zichtbaar wordt hoe mensen met een verstandelijke handicap, gevoelig zijn voor dit vraagstuk. Daar waar de handeling niet afgedwongen wordt, maar er vrijruimte is om na te bootsen wordt ontwikkeling zichtbaar. Zoals Bas verwoordt: daar wordt de 'meester' zichtbaar. Meester verwijst naar het in de Middeleeuwen gehanteerde opleidingsstelsel in de Gilden van leerling – gezelschap – meester, waarin ervaringsleren vanzelfsprekend was.

The Healing Art of Eurythmy

Door Truus Geraets. Prijs: ca. € 24,-. Het boek is bij het HPV te bestellen en niet bij de boekwinkel.

Truus Geraets schreef het Engelstalig boek The Healing Art of Eurythmy. Geraets is woonachtig in Amerika en heeft jarenlange ervaring als eurythmist en eurythmietherapeut in verschillende werkgebieden. In het boek legt zij haar eurythmische ervaringen vast van dertig jaar werken met onder meer mensen met een verstandelijke handicap, gedetineerden en drugsverslaafden. Het boek heeft verder 27 kleurplaten van haar tekeningen voor iedere letter van het alfabet. Voor meer informatie: Heilpedagogisch Verbond,

HPV-AGENDA

- 9 maart** 10.00 – 16.30
Commissie Applicatieopleiding
- 10 maart** 10.00 – 12.15
Coördinatoren Overleg Basisopleidingen
- 12 maart** 14.00 – 16.00
Gewestbespreking Noord Nederland (Ilmarinen)
- 18 maart** 10.00 – 12.00
Werkgroep Kinderdagcentra
- 22 maart** 10.30 – 12.30
Mandaatgroep Strategie
- 24 t/m** hele dagen
- 26 maart** Voortgezette Opleiding, thema: het psychiatrisch element binnen de heilpedagogie/sociaaltherapie
- 25 maart** 12.00 – 14.00
Bijeenkomst HEADS over financiën SPW opleiding
- 26 maart** 11.30 – 13.00
Cursusleiding Voortgezette Opleiding
- 29 maart** 10.00 – 12.30
Gewestbespreking Oost-Nederland
14.00 – 16.00
Gewestbespreking Zuid-Nederland
- 31 maart** 14.30 – 17.00
Werkgroep Onderzoek
- 2 april** 10.00 – 13.30
Redactie + schrijvers Handboek Zorgmethodiek
- 3 april** 10.30 – 13.30
Dagelijks Bestuur nr. 3
- 7 april** hele dag
Eindgesprekken applicatieopleiding
- 14 april** 10.00 – 12.15
Coördinatoren Overleg Basisopleidingen
- 16 april** 10.15 – 15.30
Algemeen Bestuur nr. 2

Sluitingsdatum Verbinding nr. 76 is 15 maart 2004

COLOFON

**9^e jaargang, nummer 75
maart 2004**

De Verbinding is het informatiebulletin van het Heilpedagogisch Verbond en verschijnt 10x per jaar. Het wordt gemaakt voor medewerkers, ouders en belangstellenden die betrokken zijn bij de heilpedagogie en sociaaltherapie. Verspreiding vindt plaats via de secretariaten en de huizen van de lidinstellingen van het HPV en het HPV secretariaat. Verzending naar huisadres is mogelijk. De samenstellers behouden zich het recht voor ingezonden mededelingen te redigeren.

**Inleveren kopij voor volgende Verbinding vóór 15 maart 2004.
Verschijningsdatum volgende Verbinding 2 april 2004.**

Samenstelling: Bernard Heldt, Roelien Kort, Ageeth Koning.
Redactie: Mark van Seggelen, e-mail: mark@nieuwekoeien.nl
Hoofdredacteur: Bernard Heldt.
Productie: Buro Laga, Arnhem
Cartoon: Janet Steenhuis, Arnhem

Redactieadres:
Secretariaat Heilpedagogisch Verbond
Postbus 106
3970 AC Driebergen
Telefoon (0343) 44 99 00
Fax (0343) 44 99 09
E-mail hpv@heilpedagogie.nl
Website www.heilpedagogie.nl